

**ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ХРАНИТЕ**

(обн., ДВ, бр. 52 от 2020 г.; изм. и доп., бр. 65 от 2020 г., бр. 13 от 2021 г., бр. 102 от 2022 г., бр. 80, 100 и 102 от 2023 г. и бр. 41 от 2024 г.)

§ 1. В чл. 67, ал. 4 т. 1 и 2 се изменят така:

„1. за минерална вода – резюме за конкретните хидрогеоложки условия и експлоатационни ресурси и информация за характеристиките на конкретното водовземно съоръжение;

2. за изворна вода – информация за дебита и за характеристиките на конкретното водовземно съоръжение.“

§ 2. В чл. 68, ал. 3, т. 3 думата „наименование“ се заменя с „описание“.

§ 3. В чл. 69, ал. 2 т. 1 се изменя така:

„1. търговското описание, под което водата се предлага на пазара;“.

§ 4. В глава трета „Специфични изисквания към храни“, раздел I „Натурални минерални, изворни и трапезни води“, се създават чл. 75а, 75б и 75в:

„Чл. 75а. (1) Натуралната минерална вода и изворната вода в състава, в който се намират при експлоатираните за бутилирането им точки на излизане на повърхността, не може да са обект на никакво друго обогатяване освен чрез въвеждане или повторно въвеждане на въглероден диоксид (газиране или догазиране) при условията, определени в съответната наредба по чл. 5.

(2) При производството на натурална минерална вода и изворна вода не се допуска обработка, вследствие на която могат да настъпят отклонения в характерния състав и качества на водата, определени в сертификата по чл. 67, ал. 1.

Чл. 75б. (1) Извън случаите по чл. 75а, ал. 1 натуралните минерални води и изворните води в състоянието си при експлоатираните за бутилирането им точки на излизане на повърхността не могат да бъдат обект на никаква допълнителна обработка в производствения процес, освен тази, посочена в ал. 3.

(2) Лицата, които извършват обработка на натурална минерална и изворна вода, предназначена за бутилиране за питейни цели, уведомяват министъра на здравеопазването за методите, които използват при обработката.

(3) Допуска се обработката по ал. 1 на минералните и изворните води за:

1. отделяне на неустойчивите елементи, като съединения на желязото и сярата, чрез филтрация или декантация, което може да бъде предшествано от аерация;

2. отделяне на съединения на желязото, мангана, сярата и арсена чрез обогатен с озон въздух;

3. отстраняване на флуорид с активиран алуминиев оксид, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 115/2010 на Комисията от 9 февруари 2010 г. за определяне на условията за използване на активиран алуминиев оксид за отстраняване на флуорид от натурални минерални води и изворни води (ОВ, L 37, 10.02.2010 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 115/2010“;

4. отделяне на нежелани съставки, различни от определените в т. 1, 2 и 3;

5. пълно или частично дегазиране на минералната вода изключително чрез физични методи.

(4) Обработките по ал. 3, т. 1 - 4 са допустими, при условие че е доказано и документирано, че не водят до промяна в състава на водата по отношение на характерните елементи и съединения, които ѝ придават специфични свойства, както и до формиране на остатъци с концентрация, надвишаваща максималните стойности, определени в съответната наредба по чл. 5, които могат да доведат до риск за здравето на хората.

(5) Използването на обогатен с озон въздух за обработка на минерална и изворна вода се допуска, когато са спазени следните изисквания:

1. използването на обработката е обосновано от състава на водата по отношение на съединенията на желязо, манган, сяра и арсен;

2. обработката не води до промяна на физико-химичния състав на водата по отношение на характерните елементи и съединения;

3. обработката не води до формиране на остатъци с концентрация, надвишаваща максималните стойности, посочени в съответната наредба по чл. 5, или на остатъци, които могат да доведат до риск за здравето на хората;

4. минералната и изворната вода преди обработката отговарят на микробиологичните критерии, определени в съответната наредба по чл. 5.

(6) При производството на натурална минерална или изворна вода се забранява каквато и да е обработка с цел дезинфекция, както и добавянето на бактериостатични елементи или всякаква друга обработка, несъобразена с ал. 3, която може да промени естествената ѝ микрофлора.

(7) При обработката на трапезна вода се използват методи, при които не се образуват остатъци, които могат да представляват риск за здравето на хората. Допуска се производството на газирана трапезна вода, съдържаща допълнително прибавен натриев хидрогенкарбонат повече от 570 mg/l.

(8) В случаите, когато при производството на трапезна вода се използва обогатен с озон въздух, обработката не трябва да води до формиране на посочените в съответната наредба по чл. 5 остатъци в концентрации, надвишаващи определените стойности, както и до образуване на други остатъци, които могат да представляват риск за здравето на хората.

(9) Използването на методите за обработка по ал. 3, т. 2 - 4 се извършва след предварително подаване на уведомление до Министерството на здравеопазването най-малко един месец преди започване на обработката.

(10) Уведомлението по ал. 9 съдържа следните данни:

1. наименование и ЕИК на бизнес оператора;
2. основание за ползване на:

а) минералната вода (номер и дата на концесионния договор, въз основа на който е предоставено правото за ползване);

б) изворната вода (номер и дата на разрешителното за водоземане, въз основа на което е предоставено правото за ползване);

3. мотивирана подробна обосновка за необходимостта от прилагане на метода за обработка.

(11) Към уведомлението по ал. 9 се прилагат и:

1. подробна техническа документация относно метода за обработка на водата, техническите характеристики и принципа на действие на съоръженията и инсталациите за обработка, материалите, от които са изработени детайлите, влизащи в контакт с водата, и инструкция за експлоатация;

2. протоколи от изпитвания на водата след приложената обработка, извършени от акредитирана лаборатория по показателите от сертификата по чл. 67, ал. 1, както и за съдържание на остатъци от обработката, посочени в съответната наредба по чл. 5, и други остатъчни вещества, идентифицирани от бизнес оператора или компетентния орган, съобразно вида и обработката на водата;

3. програма съгласно т. 6 от приложението към Регламент (ЕС) № 115/2010 в случаите по ал. 3, т. 3.

(12) Министърът на здравеопазването възлага изготвянето на експертно становище на здравно заведение по чл. 21, ал. 2, т. 1 от Закона за здравето или лечебно заведение по чл. 9 от Закона за лечебните заведения относно необходимостта от прилагане на съответната обработка на водата, както и за влиянието на тази обработка върху качествата на водата, които ѝ придават характерни свойства.

(13) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър в срок до 30 работни дни от предоставянето на данните и документите по ал. 10 и 11 и на експертното становище по ал. 12 писмено уведомява бизнес оператора за съответствието/несъответствието на метода на обработка, с което се одобрява/не се одобрява неговото прилагане при производството на натурална минерална, изворна или трапезна вода, като при необходимост определя условия за неговото прилагане.

(14) При настъпване на промяна в метода на обработка, включително подмяна на част или на цялото технологично оборудване, използвано за обработката, принцип на действие и/или критичен елемент или етап от процедурата на обработка, бизнес операторът незабавно информира министъра на здравеопазването, като в този случай подава уведомление по ал. 9, а към информацията по ал. 11 предоставя и данни за промените в първоначално предоставената документация по ал. 11, т. 1 и протоколи от проведени изпитвания по ал. 11, т. 2.

(15) Бизнес оператор, който прилага методи на обработка по ал. 3, 7 и 8, е длъжен да предприеме всички необходими мерки за гарантиране ефективността и безопасността на обработката и да съдейства на компетентния контролен орган при извършване на проверки.

Чл. 75в. (1) За всеки прилаган метод на обработка на натурална минерална, изворна или трапезна вода бизнес операторът въвежда програма за контрол, с която осигурява правилното функциониране на отделните етапи от обработката на водата по отношение на поддържане на съответствието ѝ с изискванията на съответната наредба по чл. 5, а за трапезната вода – и с изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите.

(2) Етапите и процедурите по обработка на натуралната минерална, изворна и трапезна вода се изпълняват при спазване на добрите производствени практики и принципите на HACCP, установени с Регламент (ЕО) № 852/2004, и на приложимите изисквания, определени в наредбата по чл. 7, ал. 5, т. 3 и 4.“

§ 5. Член 116 се изменя така:

„Чл. 116. (1) При сключено двустранно споразумение с трета държава, по искане на износител директорът на съответната регионална здравна инспекция издава здравен сертификат за износ на произведения в Република България бутилирани натурални минерални, изворни или трапезни води, когато държавата, за която се изнасят, изисква това. Здравният сертификат удостоверява, че бутилираните натурални минерални, изворни или трапезни води са пуснати на пазара в съответствие с изискванията на българското законодателство и правото на Европейския съюз.

(2) Здравният сертификат по ал. 1 се издава при условия и по ред, определени с двустранното споразумение с третата държава.

(3) При липсата на сключено двустранно споразумение с трета държава директорът на съответната регионална здравна инспекция издава здравен сертификат за износ на произведения в Република България бутилирани натурални минерални, изворни или трапезни води при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 37, ал. 4 от Закона за здравето.

(4) За издаване на здравен сертификат по ал. 1 и 3 се заплаща държавна такса в размер, определен в тарифата по чл. 46 от Закона за здравето.“

§ 6. В допълнителната разпоредба се правят следните изменения и допълнения:

1. Наименованието се изменя така: „Допълнителни разпоредби“.

2. В § 1:

а) създава се т. 7а:

„7а. „Извор“ е появяване на повърхността чрез една или повече естествени или изкуствено получени точки на излизане на вода с идентични характеристики на всички точки на излизане на повърхността с оглед на критериите, посочени в съответната наредба по чл. 5, и тези характеристики остават постоянни в рамките на естествените колебания.“;

б) създава се т. 8а:

„8а. „Находище“ е подземно водно тяло, съдържащо минерални води, еднотипни по химически състав и свойства, от което се добива минералната вода.“;

в) точка 14 се изменя така:

„14. „Подземно водно тяло“ е обем подземни води в рамките на един водоносен хоризонт, характеризиращ се с определено състояние на подземните води, от който се добива изворната вода.“

3. Създава се § 1а:

„§ 1а. С този закон се въвеждат изисквания на Директива 2003/40/ЕО на Комисията от 16 май 2003 г. за установяване на списъка, границите на концентрация и изискванията към етикетирането за съставките на натуралните минерални води и условията за употреба на обогатен с озон въздух за обработката на натурални минерални води и на изворни води (ОВ, специално българско издание 2007 г., глава 13, том 39) и на Директива 2009/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 година относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води (ОВ, L 164, 26.06.2009 г.).“

4. Създава се § 1б:

„§ 1б. С този закон се осигурява прилагането на Регламент (ЕС) № 115/2010 на Комисията от 9 февруари 2010 г. за определяне на условията за използване на активиран алуминиев оксид за отстраняване на флуорид от натурални минерални и изворни води.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 7. В Закона за здравето (обн., ДВ, бр. 70 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 46, 76, 85, 88, 94 и 103 от 2005 г., бр. 18, 30, 34, 59, 71, 75, 80, 81, 95 и 102 от 2006 г., бр. 31, 41, 46, 53, 59, 82 и 95 от 2007 г., бр. 13, 102 и 110 от 2008 г., бр. 36, 41, 74, 82, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 41, 42, 50, 59, 62, 98 и 100 от 2010 г., бр. 8, 9, 45 и 60 от 2011 г., бр. 38, 40, 54, 60, 82, 101 и 102 от 2012 г., бр. 15, 30, 66, 68, 99, 104 и 106 от 2013 г., бр. 1, 98 и 107 от 2014 г., бр. 9, 72, 80 и 102 от 2015 г., бр. 17, 27, 98 и 103 от 2016 г., бр. 58, 85 и 102 от 2017 г., бр. 18, 77, 91, 98 и 102 от 2018 г., бр. 24, 58, 99 и 101 от 2019 г., бр. 23, 28, 34, 44, 67, 103, 105 и 110 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 8, 17, 18, 32, 41, 58 и 62 от 2020 г., Решение № 14 на Конституционния съд от 2022 г. – бр. 94 от 2022 г.; изм. и доп., бр. 102 и 104 от 2022 г., бр. 8 от 2023 г. и бр. 35 и 39 от 2024 г.) се правят следните изменения:

1. Член 37 се изменя така:

„Чл. 37. (1) В рамките на провеждания официален държавен здравен контрол регионалните здравни инспекции дават заключение за безопасност и/или за съответствие със законовите разпоредби за произведени в страната продукти и стоки, имащи значение за здравето на човека, с изключение на лекарствени продукти и медицински изделия.

(2) При сключено двустранно споразумение с трета държава, по искане на износител директорът на съответната регионална здравна инспекция издава здравен сертификат за износ на произведени в Република България продукти и стоки, имащи

значение за здравето на човека, с изключение на лекарствени продукти и медицински изделия, когато държавата, за която се изнасят, изисква това. Здравният сертификат удостоверява, че продуктите и стоките са пуснати на пазара в съответствие с изискванията на българското законодателство и правото на Европейския съюз.

(3) Здравният сертификат по ал. 2 се издава при условия и по ред, определени с двустранното споразумение с третата държава.

(4) При липсата на сключено двустранно споразумение с трета държава директорът на съответната регионална здравна инспекция издава здравен сертификат за износ на произведени в Република България продукти и стоки, имащи значение за здравето на човека, с изключение на лекарствени продукти и медицински изделия, при условия и по ред, определени с наредба на министъра на здравеопазването.“

2. Член 37а се отменя.

§ 8. Бизнес операторите, извършващи обработка на натурални минерални или изворни води, които са получили удостоверение за съответствие за използвания метод на обработка по досегашния ред, продължават да използват съответния метод.

§ 9. Министърът на здравеопазването издава наредбата по чл. 37, ал. 4 от Закона за здравето в деветмесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 10. Параграф 7, т. 1 относно чл. 37, ал. 4 от Закона за здравето влиза в сила девет месеца след обнародването на този закон в „Държавен вестник“.